

ΣΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ...

Διθύραμβοι για το Μουσείο της Ακρόπολης και ρεύμα επιστροφής των Μαρμάρων...

Ενδεικτικώς:

* **Ναντίν Γκόρντιμερ, Νοτιοαφρικανή νομπελίστα συγγραφέας («Αυγή»):** «Η επιστροφή τους σήμερα βασίζεται σε δεδομένα που υπερβαίνουν τα αυστηρώς νομικά: στην αποκατάσταση μιας αποικιοκρατικής αδικίας, κεκαλυμμένης από μια απλή εμπορική συναλλαγή. Δεδομένης της προέλευσής τους, μπορεί να υποστηριχθεί με βεβαιότητα ότι τα γλυπτά ανήκουν στην Ελλάδα. Είναι ένα κομμάτι του πολιτιστικού DNA των Ελλήνων και εκεί ανήκουν. Η επιστροφή τους θα ήταν μια κατάκτηση για την Ελλάδα αλλά και για ολόκληρη την ανθρωπότητα». «Το γεγονός ότι ορισμένα μέρη της ζωφόρου του Παρθενώνα βρίσκονται σήμερα στη Βρετανία είναι ένα δείγμα αλαζονείας ξεκάθαρο όπως το μάρμαρο».

* **Πέτρος Θέμελης, καθηγητής Αρχαιολογίας («Βήμα»):** «Είδα μια θάλασσα των γλυπτών στο μουσείο. Η αίθουσα του Παρθενώνα είναι καταπληκτική και η πρόταση της τοποθέτησης των αντιγράφων εξαιρετική. Έχει γίνει μια τρομερή προσπάθεια γι' αυτό το μουσείο και τελικά αναδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο τα γλυπτά ενώ ταυτόχρονα συνδέεται συμβολικά με τον βράχο της Ακρόπολης και τον

Παρθενώνα».

* **Γιώτα Σουκά «Καθημερινή»:** «Ποτέ δεν είδα τόσα ξαφνιασμένα βλέμματα. Τόσο ανοιχτά στόματα για τα πουλιά που “πέταγαν” στις όψεις των διατηρητέων. Οι φωτισμένοι έφηβοι και οι Κόρες στην αίθουσα των αρχαϊκών έμοιαζαν να επικροτούν κι αυτοί μες στην ανστηρότητά τους. Το επιφώνημα της 20χρονης Αγγλίδας προσγειώνει στην Αθήνα του 21ου αιώνα: “Ουάου!”. Είναι η αποδοχή».

* **Ελενα Σμιθ («Γκάρντιαν» / «Ελ. Τύπος»):** «Η εικόνα της πιο φημισμένης στον κόσμο ζωφόρου που βρίσκεται ακρωτηριασμένη μπροστά στο ναό που κάποτε τη λάτρευαν προκαλεί στον επισκέπτη ένα ισχυρό συναίσθημα. Αν είσαι φιλότεχνος, θέλεις να κραναγάζεις από λύπη γι' αυτό που συνέβη. Αν είσαι Αγγλος, θέλεις να γονατίσεις από ντροπή μπροστά σε ένα από τα Μάρμαρα και να φωνάξεις. Δώστε τα πίσω!». «Στη βεράντα κάνω τον απολογισμό. Δεν μπορείς να μην το θαυμάσεις αυτό το Μουσείο. Εγινε για να εντυπωσιάσει τους επισκέπτες του. Εγινε για να τονώσει το πεσμένο ηθικό μας, με ή χωρίς επιστροφή των Γλυπτών. Η πόλη το δέχτηκε, κι ας το πολέμησε 30 χρόνια πριν».

* **Γιάννης Σακελλαράκης, καθηγητής Αρχαιολογίας («Βήμα»):** «Μαγεύτηκα. Εδώ έχουμε ένα θαύμα! Τι να πρωτοπώ; Είδα για πρώτη φορά τις Καρυάτιδες από την πίσω πλευρά τους και μπόρεσα να διακρίνω το φως να περνάει μέσα από τους βοστρύχους τους. Σχεδόν μύρισα το μουςούδι του σκύλου και η γλαύκα έγινε ξανά ένα σύμβολο, όπως ήταν. Ενίωσα μέσα στο Μουσείο μια ευφορία που δεν μπορεί να περιγραφεί. Πώς νιώθουν οι καθολικοί μετά την πρώτη τους κοινωνία ή όπως ένας ορθόδοξος μετά από εξομολόγηση...».

Ταινία με θέμα τη ζωή της Υπατίας

Ταινία με θέμα τη ζωή της νεοπλατωνικής φιλοσόφου και μαθηματικού Υπατίας, που έζησε τον 4ο αιώνα μ.Χ. στην Αίγυπτο, γύρισε ο γνωστός Χιλιανός σκηνοθέτης Αλεχάντρο Αμενάμπαρα. Η ταινία, με τίτλο «Agora», προβλήθηκε εκτός συναγωνισμού στο φεστιβάλ των Κανών και αναμένεται να βγει στις αίθουσες τον Δεκέμβριο του 2009.

Πόσοι άραγε γνωρίζουν την Υπατία; Το όνομά της σίγουρα λέει πολλά στους μελετητές φιλοσοφίας και ελληνικών γραμμάτων. Είναι η πρώτη γυναίκα μαθηματικός. Δίδαξε φιλοσοφία και αστρονομία στη ρωμαϊκή Αίγυπτο και βρήκε τραγικό θάνατο από φανατισμένους χριστιανούς. Την κατηγορήσαν για αναταραχές και ξέσκιαν το σώμα της με σπασμένα όστρακα.

Πώς ο σκηνοθέτης, που συνήθως καταπιάνεται με ψυχολογικά και σουρεαλιστικά θέματα, αποφάσισε να ασχοληθεί με την Αλεξανδρινή μαθηματικό; Όλα ξεκινούν από τη «Θάλασσα μέσα μου» (Όσκαρ Ξενόγλωσσης ταινίας), με τον Χαβιέ Μπαρδέμ στον ρόλο ενός παραπληγι-

κού. Έπειτα από αυτήν, όπως είπε σε συνέντευξή του ο Αμενάμπαρα, ήθελε να κάνει «και μια ταινία για τον cosmos». Βούτηξε σε βιβλία αστρονομίας. Απέφυγε όμως γνωστές προσωπικότητες των επιστημών, τύπου Γαλιλαίου, και κατέληξε στη λιγότερο δημοφιλή Υπατία.

Δεν πρόκειται πάντως για σκονισμένη διατριβή, που θα ταλαιπωρήσει τους θεατές με ιστορίες για αστρολάβους και μαθηματικά αξιώματα. Το love story ανάμεσα στην Υπατία, τον πιστό της σκλάβο Ντάβους και έναν μαθητή της, που είναι το θέμα της ταινίας, δεν αφήνει σε δεύτερη μοίρα το πολιτικό κλίμα της εποχής. Οι φιλοσοφικοί στοχασμοί της Υπατίας μπλέκονται με τις αναταραχές και

τις αιματοχυσίες στους δρόμους. Είναι η περίοδος που οι χριστιανοί κυνηγάνε Εβραίους και λάτρεις των Αιγύπτων θεών, ενώ η Υπατία αγωνίζεται να διατηρήσει την επιστημονική γνώση ζωντανή μέσα σ' ένα κλίμα φανατισμού. Πολλοί υποστηρίζουν ότι ο θάνατός της σηματοδοτεί το τέλος της ελληνιστικής εποχής. Για κάποιους άλλους θεωρείται η πρώτη μάγισσα που κυνηγήθηκε από τον χριστιανισμό.

Το «Agora» δεν είναι όμως αντιχριστιανικό. Περισσότερο ως κατηγορητήριο του φονταμενταλισμού θα μπορούσε να ερμηνευτεί. «Το εύκολο είναι να χαρακτηριστεί η ταινία αντιχριστιανική. Νομίζω ότι τελικά είναι χριστιανική.

Εξερευνώ την καλή και ανθρώπινη πλευρά της χριστιανισμής, που βοηθάει φτωχούς και λεπρούς. Σίγουρα αντιτίθεται στον φονταμενταλισμό, δηλαδή στην ιδέα “θα σε σκοτώσω γι' αυτό που πιστεύεις”», έλεγε ο Αμενάμπαρα. Και, κλείνοντας το μάτι, προσέθετε: «Τα κοστουμιά είναι πιστά της περιόδου, αλλά τελικά φορέματα και γενειάδες φέρνουν στο νου τους Ταλιμπάν». Οι δικές του θρησκευτικές αντιλήψεις; «Μεγάλωσα χριστιανικά, μετά έγινα αγνωστικιστής και κατέληξα άθεος» ομολογεί.

Το κεντρικό ρόλο υποδύεται η βρετανίδα ηθοποιός Ρέιτσελ Γουάιζ, η οποία δεν είχε ξανακούσει το όνομα Υπατία. «Σε κάποιους πολιτισμούς οι γυναίκες εξακολουθούν να είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας και στερούνται το δικαίωμα μόρφωσης» λέει η Ρέιτσελ Γουάιζ, που αντιμετωπίζει την Υπατία ως σύγχρονη φεμινίστρια. Μια δυσκολία που αντιμετώπισε ήταν η... αγνότητα της Υπατίας. Ζήτησε τη συμβουλή μιας 85χρονης θείας της, ερευνήτριας του καρκίνου, που δεν παντρεύτηκε ποτέ. «Ποτέ δεν

πίστεψα όποιον άντρα κι αν μου υποσχέθηκε ότι θα με άφηνε να δουλέψω όσο σκληρά ήθελα. Με τα χρόνια συνειδητοποίησα ότι αγαπώ τη δουλειά μου περισσότερο από καθετί» της είπε.

Το μεγάλο συν της ταινίας, όπως έγραψε στην «Γκάρντιαν» η Σαρлот Χίγκινς υπό τον τίτλο «Ένα δώρο για τους κλασικιστές», είναι ότι «αποφεύγει τις λούμπες στις οποίες πέφτουν ιστορικές ταινίες. Οι χαρακτήρες φέρνουνται φυσιολογικά και μιλούν κανονικά, αποφεύγοντας αρχαϊσμούς και γελοίους αναχρονισμούς. Το πλατό, που έχει στηθεί στη Μάλτα, λειτουργεί καλά και έχει δοθεί φανερή προσοχή στις ιστορικές λεπτομέρειες».

Όπως και να 'χει, ας μείνουμε με το συμπέρασμα του Αμενάμπαρα: «Αν η Υπατία είναι η ενσάρκωση μιας σύγχρονης γυναίκας, η αρχαία Ρώμη είναι η ενσάρκωση μιας σύγχρονης υπερδύναμης σε κρίσιμη καμπή. Μου έρχεται στο νου η Αμερική. Είναι μια κατάλληλη στιγμή για αλλαγή. Επειδή είμαι φύσει αισιόδοξος, πιστεύω ότι δεν θα γυρίσουμε στο Μεσαίωνα...»